

Hürriyet kendi “Facebook”unu oluşturdu!

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis

18.05.2014

Gazetecilerin krizlerin yaşandığı dönemlerde haklı paniğe sürüklemeyecek, mevcut kötü

Hürriyet’in web üzerinde uygulamaya koyduğu “sosyal hürriyet” projesi ile haber odaklı bir Facebook kurduğunu söyleyebiliriz.

Yeni medya, eski medya derken teknolojiye sürekli yaşadığımız gibi yeni olan şeylerin ömrü sınırlı oluyor. Artık yeni medya düzeni içerisinde tanımladığımız online haber siteleri, sosyal paylaşım ağları, form ve günlükler (blog) kısacası internet, hayatımızın bir parçası olmayı başardı. Dolayısıyla “yeni” olarak tanımlayamayacağımız bir noktaya geldi. O bakımdan tüm bunları içine alabilecek online medya dersek, sanırım daha doğru bir anlatım şekli olacaktır.

“Sosyal hürriyet”

Online medya veya daha özellikli olarak online haber siteleri hakkında farklı zamanlarda değişik konularda yazılarımı sizlerle paylaştım. Bunların bir kısmında online haber sitelerinin içeriklerinin yenilik taşımadığına yaptığım vurgular olduğu gibi, teknik ve habercilik anlamında yapılan etik dışı anlayışlara da dikkat çektim. Bu yazımda ise Hürriyet gazetesinin online haber sitesinin geçtiğimiz hafta sonu uygulamaya koyduğu “sosyal hürriyet” projesinden bahsetmek istiyorum. Hürriyet’in online versiyonun bu yeni uygulaması ile sisteme kayıt olan kullanıcılar söz konusu sitede okumak istediği ve kendisine gelmesini istediği haber akşını seçebiliyor. Kullanıcılar tam anlamıyla içeriği kontrol edemese de en azından kısmi olarak kendisini ilgilendirmeyen alanlardaki haberleri görmeme gibi bir olanağa kavuşuyor.

Önce kayıt

Sistem aslında Facebook sosyal paylaşım sitesi mantığında çalışıyor. Şöyle ki; kullanıcılar önce kendi profillerini oluşturuyor. Bu profillerde kullanıcıya ait isim, soy isim, doğum tarihi, yaşadığı yer, eğitim durumu, medeni durumu gibi temel demografik bilgiler bulunuyor. Bu bilgileri girdikten sonra sisteme kayıt oluyorsunuz ve ilk olarak size hangi kategoriden haberler geleceğini belirliyorsunuz. Kategoriler arasında; spor, sinema, tarih, futbol, teknoloji, bilim, eğitim, fotoğraf, haber video, görsel sanatlar, komşularımız vb. yer alıyor.

“Bana özel”

Facebook profil sayfasına benzer şekilde sizin takip ettiğiniz kişiler ve sizi takip edenler bulunuyor. Dolayısıyla bu kişiler ile mesajlaşabilir ve iletişim kurabilirsiniz Ayrıca paylaştığımız fotoğraflar da profil sayfanızda yer alıyor. Bunun yanı sıra seçtiğiniz kategorilerden size gelen haberler “bana özel” kısmında yer alıyor. En az 5 kategori seçiyorsunuz ve gün içinde bu kategorilerle ilgili haberler sayfanıza yukarıdan aşağıya doğru sıralanıyor. Bir şekilde Hürriyet yaptığı bu uygulama ile haber odaklı bir Facebook kurduğunu söyleyebiliriz.

Katılım artırılıyor

Hürriyet’in uygulaması daha çok yeni. Bu yüzden uygulamada bazı sorunlar yaşanabiliyor. Bunlar zaman içerisinde düzeltilebilecek şeyler. Bu noktada önemli olan online haber sektörüne bir yenilik getiriyor olmasıdır. Okuyucunun da istek ve ihtiyaçlarına cevap vermesi önemli. Zira ana sayfada istemeden maruz kaldığımız haberler bulunuyor. Bu haberlerin çoğunda kadın bedeni teşhir ediliyor. Online haber sitelerini her ne kadar da interaktif olarak tanımlıyor olsak da birçok takipçi haberlere yorum yapmaktan başka katılım gösteremiyor. Ancak bu uygulama ile vatandaşlar kendi çektikleri fotoğraf ve videoları sisteme yükleyebilecekleri gibi, yorumlarını ve değerlendirmelerini de paylaşabilecek.

Vatandaş gazeteciliği

Bu kısım akademide “vatandaş gazeteciliği” olarak tanımladığımız kavramı işaret ediyor. Vatandaşlar çevresinde gördüğü, duyduğu, tanık olduğu olayları online haber sitelerine gönderebiliyor. Gazetecilere haber kaynağı gibi hizmet edildiği söylenebilir. Tabii ki haberciler ile paylaşılanlar bilgilere, videolara ve fotoğraflara dikkat edilmesi gerekiyor. Vatandaşların haber toplarken, bu işin eğitimini almış gazeteciler kadar uzman olmadığını biliyoruz. Dolayısıyla, online haber siteleriyle paylaşılan bilgilerin subjektif ve manipülatif olabileceği şüphesinden hareketle bir editöryal yapının süzgecinden geçmesi gerektiğine inanlırdanım.

Fikir özgürlüğü

Hürriyet hayata geçirmiş olduğu söz konusu yeni uygulama ile vatandaşları kendine daha fazla yakınlaştırmayı amaçlıyor olabilir. Sisteme kayıt olurken fikir özgürlüğüne yapılan vurgunun yanı sıra, şu ifadeler ile vatandaşlar uyarılıyor: “Sevgili okuyucularımız, sayfamızı ziyaret eden tüm kullanıcılarımızın keyifli, huzurlu ve özgür bir ortamda fikirlerini belirtebilmeleri için, aşağıdaki sayfa kurallarına özen göstermesini rica ediyoruz. İnsan haklarına aykırı, küfür, hakaret ve tehdit içeren, kişilere, kurumlara ve markalara zarar veren ve haklarına saldırıda bulunan, içeriğinde reklam unsurları barındıran, farklı/tekil kullanıcılar tarafından sürekli ve birçok kere paylaşılan konu ve sayfa içeriği ile ilgisiz spam, kanunlara aykırı her paylaşım sayfa kurallarımıza aykırı kabul edilecektir.”

Güç ilişkisi

Sonuç olarak sosyal ağların birçoğunda olduğu gibi içerikler denetleniyor ve engellenebiliyor. Bunun yapılması da gerekiyor. Aksi durumda uygulama amacını aşan bir biçimde kullanılabilir

ve ifade/paylaşım özgürlüğü sınırları kolayca aşılabilir. Buradaki vatandaş katılımı bize çizilen sınırlar içerisinde olmaktadır. Biz yine yazılmış bir habere müdahale edemeyiz, yine siteye konmuş bir fotoğrafı kaldıramayız. Bir başka ifadeyle bizim sitede ne kadar özgür olacağımız başkalarının çizdiği sınırlarla belirleniyor. Güç kimde ise, bu sınırları da o kişiler belirliyor.